

ЕУ РЕСУРС ЦЕНТАР ЗА ЦИВИЛНО ДРУШТВО У СРБИЈИ

БИЛТЕН

*ЕУ Ресурс центар за цивилно друштво у Србији је место подршке за представнице и представнике цивилног друштва који раде на приближавању Србије **Европској унији**.*

*Желимо да ујединимо снагу група и појединаца, повежемо их међусобно и оснажимо, а овај **БИЛТЕН** је један од корака ка том заједничком циљу.*

АКТУЕЛНОСТИ

Док у Србији гори више од 2.000 хектара шуме, борба против пожара на отвореном захтева хитну превенцију и удруживање свих нивоа друштва. Кроз ЕУ Ресурс центар подржавамо иницијативе које се активно баве овим проблемом.

Центар модерних вештина је кроз пројекат „Не пали ватру – примена ЕУ стандарда у превенцији пожара на отвореном“ окупио 26 организација и укључио представнике „Србијашума“, „Војводинашума“, Спасилачке гарде и локалних ватрогасних друштава. Разговарали су са грађанима и пољопривредницима и информисали их о превенцији пожара. Посетили су добровољна ватрогасна друштва и донирали им опрему. Такође, доставили су локалним управама Краљева, Пирота, Суботице и Ћићевца конкретне Препоруке за доносиоце одлука за унапређење заштите од пожара.

Посетите сајт [Центра модерних вештина](#).

У селу Брестовац код Лесковца **неформална група „Чувари пламена“**, уз подршку ЕУ Ресурс центра, **обнавља локални Ватрогасни дом и набавља опрему**. Кроз обуку је већ прошло 16 мештана, чиме је ово село постало једно од најспремнијих за одбрану од пожара.

Запратите страницу [добровољног ватрогасног друштва Брестовац](#) и информишите се о њиховим акцијама.

Србија је 10. јула усвојила **Опциони протокол који деци омогућава подношење притужби Комитету УН за права детета**. Шта то тачно значи у пракси? „То значи да дете, група деце или особа која поступа у њихово име може да поднесе притужбу Комитету УН за права детета ако сматра да је држава повредила неко право гарантовано Конвенцијом о правима детета”, наводи **Мрежа организација за децу Србије (МОДС)** на свом сајту. Битно је нагласити да **поступак не прескаче домаће институције**. Дакле, обраћање Комитету УН следи тек након што оне не успеју да обезбеде одговарајућу заштиту детету. Такође, притужба не може да буде анонимна и мора бити поднета у писаној форми, а након што Комитет проучи случај, Србија има рок од шест месеци да одговори шта је предузела или планира да предузме. Иако је закон званично усвојен, притужбе и даље не могу да се подносе, јер је потребно да Србија пошаље званичну потврду генералном секретару УН-а. Тек након што прођу три месеца од предавања потврде, протокол би званично ступио на снагу.

Више информација о овом закону прочитајте на [линку](#).

[Пријатељи деце Србије](#) упутили су **јавно писмо** Министарству просвете поводом предложених измена и допуна ЗОСОВ – а. **А шта је ЗОСОВ? Закон о основама система образовања и васпитања је кривни закон образовног система**, којим се уређују „права и положај деце, родитеља и запослених, управљање школама, заштита ученика, обрада њихових личних података и учешће деце и родитеља у животу школе”, наводе Пријатељи деце Србије. Комплетан текст предлога измена и даље **није доступан јавности**, а ученици, родитељи и стручна јавност и организације које се баве правима детета нису били укључени у његову припрему. Овим предлогом се, између осталог, сужава право ученика на удруживање, слаби улога савета родитеља и повећава моћ директора над професионалним положајем наставника. Пријатељи деце Србије у јавном писму захтевају испуњење осам ставки и поручују да закон који уређује образовање деце не сме да се мења иза затворених врата.

Цео текст као и писмо прочитајте на [линку](#).

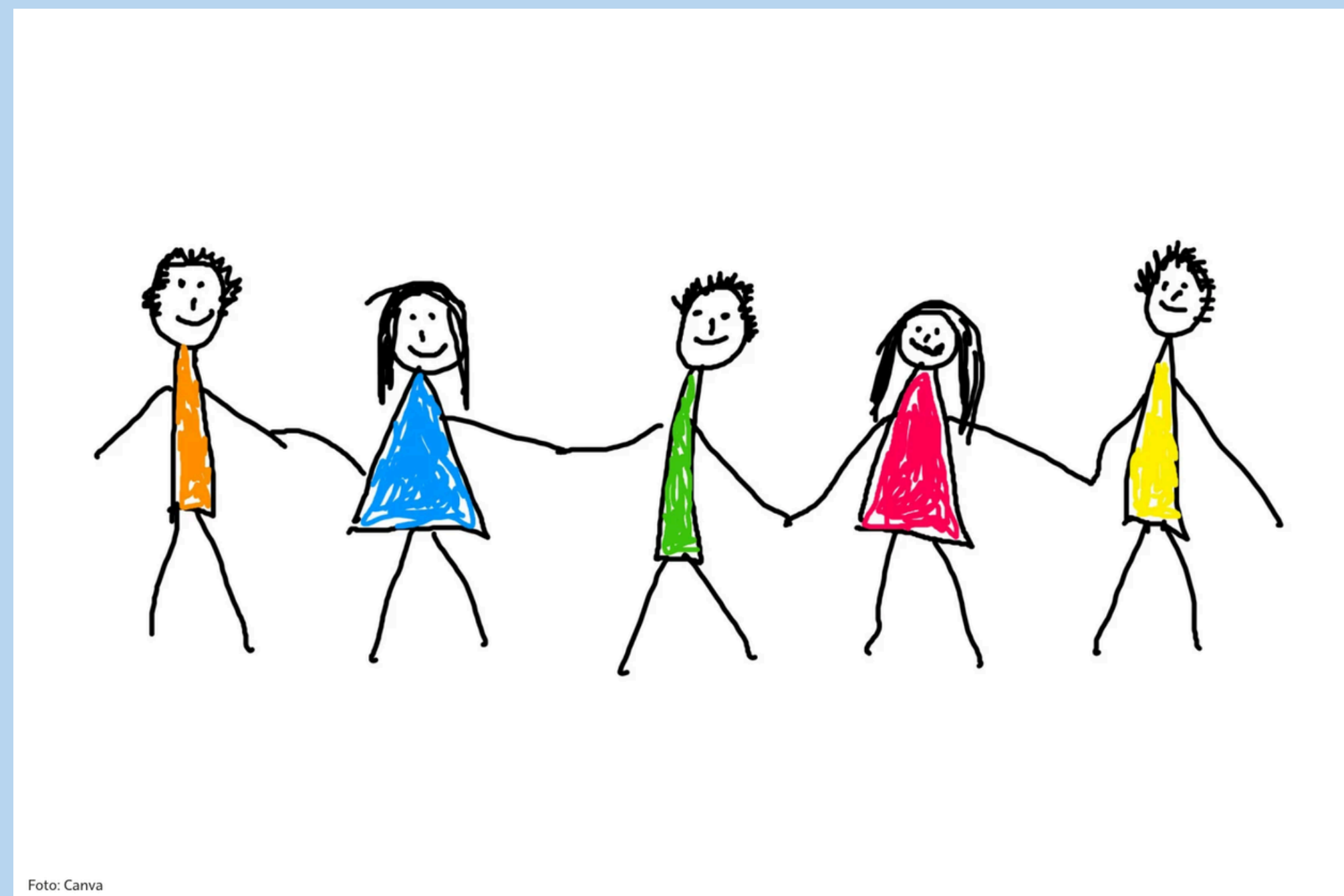
ШТА (НЕ СМЕ ДА) СЕ БРИШЕ ИЗ ШКОЛЕ?

- ~~право на учешће ученика~~
- ~~глас родитеља~~
- ~~професионална аутономија наставника~~
- ~~подршка ученицима~~

ЈАВНО ПИСМО ПОВОДОМ НЕТРАНСПАРЕНТНИХ ИЗМЕНА ЗАКОНА О ОСНОВАМА СИСТЕМА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА (ЗОСОВ) – **ЗОСОВ МОРА НА ЈАВНУ РАСПРАВУ!**

[Ужички центар за права детета \(УЦПД\)](#) заједно са организацијама које раде са децом и за децу, **започео је израду едиције општих коментара Комитета за права детета УН**, који обухватају широк спектар тема. Од 2001. године, па до данас усвојено је 26 општих коментара, који се баве најважнијим питањима остваривања права детета. „Циљ едиције је да обезбеди квалитетне преводе најважнијих Општих коментара Комитета за права детета и да их учини приступачним, разумљивим и практично употребљивим за све који раде са децом или доносе одлуке које утичу на њихов живот”, наводи УЦПД.

Више о раду Ужичког центра за права детета у изради ове едиције општих комент прочитајте на њиховом [сајту](#), а први преводи налазе се на [линку](#).

Високи трошкови живота су највећи проблем младих у Србији

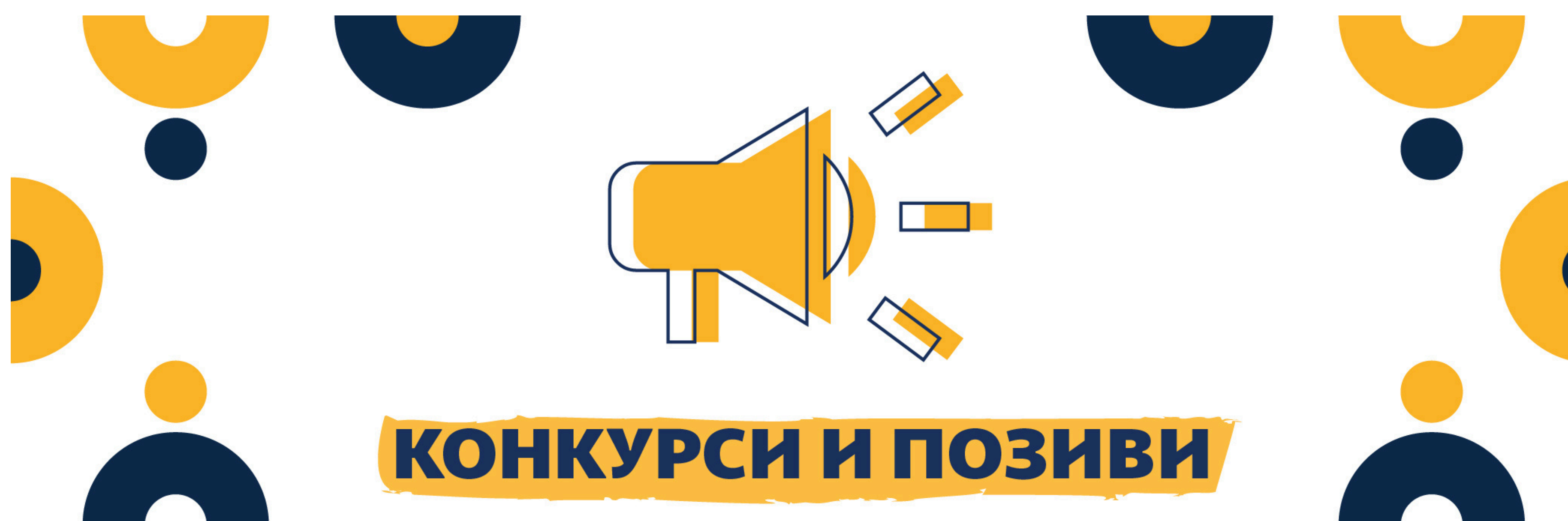
У новој епизоди подкаста „Прича о цивилном друштву“ истражујемо да ли млади и даље желе да оду из Србије, колико верују институцијама и да ли желе да учествују у променама.

Повод за разговор су најновији подаци [Алтернативног извештаја о положају и потребама младих за 2026. годину](#), који показују да би **скоро 90% младих изашло на изборе, а подршка чланству у ЕУ први пут прелази 50%**. Са **Милицом Борјанић**, генералном секретарком [Кровне организације младих Србије](#), анализирамо кључне изазове – од високих трошкова живота, запошљавања и становања, до чињенице да се за младе издваја свега 0,04% републичког буџета.

Сазнајте да ли је Србија данас земља у којој млади могу да замисле своју будућност.

[ГЛЕДАЈ ОВДЕ](#)

Европска комисија расписала је позив **Horizon-CL2-2026-01**. Тема позива односи се на **сиромаштво деце и приступ раном образовању**, а очекивани резултати пројекта су:

- Креатори јавних политика добијају увид у економске и друштвене последице сиромаштва деце, као и у добити које доноси обезбеђивање приступа квалитетном раном васпитању и образовању и бризи о деци (ECEC) за децу из угрожених група у ЕУ.
- Креатори јавних политика добијају практичне смернице о начинима за ублажавање ових последица и подршци укључивању деце из угрожених група у квалитетно рано васпитање и образовање и бригу о деци (ECEC), како би се смањио јаз између њих и остале деце у ЕУ.

Рок за пријаву на конкурс је **23. септембар до 17 часова**, а више детаља пронађите на [линку](#).

Европска комисија расписала је позив **CERV-2026-CITIZENS-TOWN-TT** за **братимљење градова**, који **подстиче интеркултурални дијалог повезивањем људи различитих националности**. Циљ ово програма је подизање свести о богатству културне и језичке разноликости Европе и подстицање међусобног разумевања и поштовања. Износ средстава по пројекту износи **6 милиона евра**, а рок за подношење пријаве је **23. септембар до 17 часова**.

Више детаља о позив пронађите на [линку](#).

Како природу учинити приступачнијом на одржив и одговоран начин? На ово питање најбоље може да да одговор **неформална група „Шумски мир”**, која је током реализације свог пројекта успешно обележила пешачке стазе, поставила информативне и усмеравајуће табле, израдила дигиталну мапу и информисала локалну заједницу. У оквиру пројекта **„Обележеним стазама кроз излетиште Девојачки Бунар”** учествовали су грађани и волонтери, али и бројни посетиоци који су кроз новобележене стазе добили прилику да безбедније и квалитетније упознају Делиблатску пешчару. Управо та сарадња грађана доказала је да заједништво може да доведе до конкретних и трајних промена. **Ова неформална група је након разорних пожара поставила нови циљ који подразумева припрему 100.000 младица за обнову Делиблатске пешчаре, а у томе можете да помогнете и ви.**

Информације о овој акцији пронађите на њиховом [Инстаграму профилу](#), а целу причу о пројекту који су реализовали прочитајте на [линку](#).

ИСТРАЖИВАЊЕ

ОЕБС је почетком ове године објавио извештај „Индекс медијске писмености у Србији 2025. године” у оквиру ког је дошао до четири приоритетна правца за системске интервенције које могу произвести мерљиво побољшање медијске писмености у Србији:

- развој свеобухватних програма медијске писмености који ће грађанима помоћи да боље искористе већ доступну технолошку инфраструктуру,
-
- свеобухватна реформа образовног система,
-
- реформа медијског система,
-
- унапређење односа према приватности, поверења у институције и друге људе и разумевања утицаја нових технологија на медијско окружење, уз јачање системске безбедности.

Битно је нагласити да ови правци нису изоловани већ међусобно повезани, те да побољшање у једном домену значи напредак у осталима.

Цео извештај можете прочитати на [линку](#).

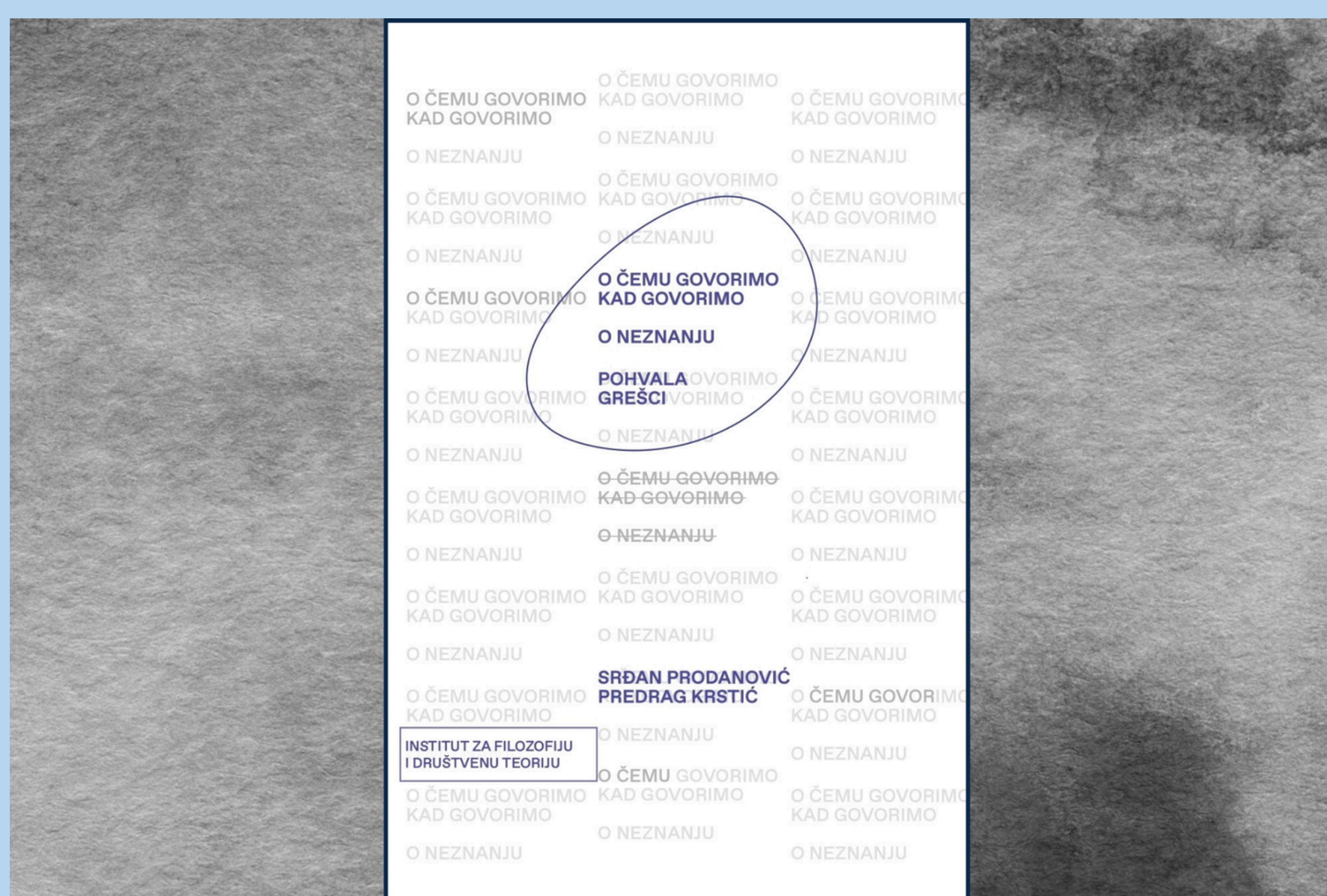

ПРЕДЛОГ ЗА ЧИТАЊЕ

„Ех, да ми је твој мозак, да се одморим пар дана”. Делује, макар на нивоу анегдоте, да су учење и знање терет, да притискају и оптерећују. Овом се идејом – мада без било какве надмености – отвара књига **„О чему говоримо када говоримо о незнању”** Срђана Продановића и Предрага Крстића. Укратко, могли бисмо да је опишемо као илустровани есеј о незнању и грешкама. Сјајна графичка решења, с ентузијазмом какав се веома ретко виђа на овим просторима (све похвале Надежди Тодоровић и Тијани Радовановић), захтеваће да књигу с времена на време вртите у круг, да је читате наопачке и да се загледате у низ ситних интервенција, попут подвлачења и изокренутих осмица.

Цео приказ књиге можете прочитати на сајту [FakeNews Трагача](#).

За више информација посетите сајт ЕУ Ресурс центра [euresurscentar.bos.rs](#) или контактирајте наш тим за рад са заједницом на телефон 060 655 19 01 или имејл: euresurscentar@bos.rs.

„ЕУ Ресурс центар за цивилно друштво у Србији” (ЕУРЦ) окупља и подржава цивилно друштво и неформалне групе грађана укључене у процес приближавања Србије Европској унији. Окупља више од 500 организација у склопу регионалних и експертских ресурс центара у Београду, Новом Саду, Нишу, Ужицу, Бору и Јагодини. Рад ЕУ Ресурс центра за цивилно друштво у Србији подржава Европска унија која је до сада уложила више од 60 милиона евра за подршку развоју цивилног друштва у Србији.

МЛАДИ
ПОЉОПРИВРЕДНИЦИ
СРБИЈЕ

